

Sözün yubileyi

"Əkinçi"nin ad günündən sonrakı düşüncələr

"Bu gün Azərbaycan mediası dövlət maraqlarını qorumağa qadirdir. Azərbaycana qarşı əsassız ittihamları arqumentlərlə, ciddi təhlillə və faktlar əsasında ifşa etməkdə də böyük uğurlar əldə edib. Bizim mediamız nəinki dövlət maraqlarını müdafiə edir, eyni zamanda lazım gəldikdə hücumda da keçir. Bu da lazımdır. İdmanda bəzən deyirlər ki, ən yaxşı müdafiə hücumdur. Mən bu tezisə şərh

vermək istəmirəm. Amma fakt odur ki, bu gün Azərbaycan mediasını bir çox ölkələrdə müxtəlif səviyyələrdə oxuyurlar, mediada gedən yazıları, məqalələri təhlil edirlər. O məqalələrin Azərbaycanın rəsmi mövqeyinə nə dərəcədə uyğun olub-olmaması ilə bağlı da fərziyyələr irəli sürülür. Bu, deməyə əsas verir ki, mediamız doğrudan böyük inkişaf yolu keçib".
İlham ƏLİYEV

Artıq Azərbaycan milli mətbuatının 150 yaşı var!

Cəmi 2-3 il ömür sürən "Əkinçi" hansı yollardan keçib, hansı maneə və çətinlikləri dəf edib, hansı uğur və problemlərdən yazıb, xalqına necə xidmət göstərmiş...

Bütün bunları bir məqaləyə sığdırmaq mümkün deyil!

* Xoş olan odur ki, bu gün "Əkinçi" olmasa da, onun davamçıları var!

* Xoş olan odur ki, bu gün keçilən yola müstəqil Azərbaycandan baxa bilirik!

* Xoş olan odur ki, bu gün geriye həm də 44 günlük Zəfər müharibəsinin zirvəsindən baxırıq!

Mətbuat üçün isə həmişə uğurlar da, qayğılar da, problemlər də olub və olacaqdır.

Həsən bəy maarifpərvər insan idi!

Xalqını savadlı görmək, mövhumat və cəhalətdən uzaqlaşdırmaq istəyirdi...

İstəyirdi ki, Azərbaycan gəncləri elmi biliklərə yiyələnsin, xalqına müasir dünyagörüşlü insan kimi xidmət etsin, onu irəli aparsın.

Həsən bəy bütün bunların yolunu qəzet yaratmaqda görürdü.

Yana-yana yazırdı: "Hər kəsi çağırıram gəlməyir, göstərirəm görməyir, deyirəm qanmayır. Axırda gördüm ki, onları haraylayıb çağırmaqdan, onlara deməkdən başqa bir qeyri əlac yox-

dur".

Çağırmaq, inandırmaq, gözünü açmaq üçün isə qəzetə ehtiyac vardı.

Ancaq həmin qəzeti necə, nə ilə buraxsan: "Bəs qəzetəni necə çıxardım? Pul yox, yazıçı yoldaşı yox, çapxana yox, hürufat yox, əmələ yox. 1-2 yüzdən artıq oxuyan da olmayacaq. Dövlət tərəfindən izin almaq da ki, bir böyük bələdir".

Amma Həsən bəy ruhdan düşən, geri çəkilən insanlardan deyildi!

Qəzet açmağın ən böyük maneəsi senzura idi.

Çar Rusiyası əyalətlərdəki qeyri-rusların qəzet buraxmalarına, maariflənmələrinə heç vəchlə yol vermək istəmirdi.

Lakin Həsən bəy bu maneəni şəxsi yolla, Bakının o zaman ki general-qubernatoru Staroselski ilə xoş münasibətləri sayəsində aradan qaldıra bildi.

Qəzet buraxılışının texniki çətinliklərinin də öhdəsindən birtəhər gəldi. İstanbula gedib oradan 10 pud şrift alıb gətirdi.

Qəzet işi təzə olduğundan onun yığılması, səhifələrin bağlanması və çapını da bilən yox idi.

Gücləri az olduğundan Həsən bəy qəzet çıxan günlərdə qolunu çırılalayaraq mətbəədə də çalışırdı.

Qəzetin başqa bir həllolunmaz problemi isə maliyyə məsələsi idi.

Həsən bəy qapı-qapı düşüb

gəzdi, dostlarına, tanıdıklarına, imkanlı insanlara müraciət etdi.

HEYHAT!

Bir müsibətlə qəzetin 56 nömrəsini buraxdı...

"Dost"ları, sapı özümüzə olan baltalar da bir yandan imkan vermirdilər.

Donos dalınca donos...

Staroselskinin Bakının general-qubernatorluğundan gətməsi vəziyyəti daha da gərginləşdirdi.

Ondan sonra sensor funksiyasını "Tolstiy" ("Yoğun") ləqəbli vitse-qubernator yerinə yetirməyə başladı və senzuranın bütün sərtliyini tətbiq etdi.

Ancaq "Əkinçi" ziyasını heç kim söndürə bilmədi. Həsən bəy in qəzetin qəti qığı sonradan yola çevrildi, getdikcə genişləndi. Artıq o yolun başlanğıcından 150 illik bir məsafə keçib.

Lakin xalqımız bu görkəmli maarifpərvəri, fədakar insanı heç zaman unutmayır.

İlk qəzetin, Azərbaycan dilində ilk mətbu sözün banisi kimi daim hörmət və ehtiramla xatırlayır.

Azərbaycan mətbuatına ikinci ən dəyərli və əvəzolunmaz töhfəni isə Ulu Öndər Heydər Əliyev verdi.

Mətbuatı əslrəboyu davam edən senzura buxovlarından xilas oldu.

6 avqust 1998-ci ildə Heydər Əliyevin imzaladığı fərmanla "mətbuatda dövlət sirlərinin mühafizəsi" adlı senzura funksiyasını yerinə yetirən idarəni ləğv

etməklə mətbu sözü qadağa buxovundan tamamilə qurtardı, eyni zamanda insanlara düşüncələrini sərbəst şəkildə yazmaq və demək imkanı yaratdı!

Bəli, Həsən bəy Zərdabi Azərbaycanda ilk qəzetin, mətbu sözün banisidir!

Ulu Öndər Heydər Əliyev isə azad sözün, müstəqil və senzurasız mətbuatın banisidir!

Mətbuatı yaradan, yaşadan, onun bütün əziyyətlərini çəkən jurnalistlər və redaksiya əməkdaşlarıdır.

Bu peşə insanlardan təkzəruri bilikləri yox, həm də vətənpərvərliyi, zəhmətə qatlaşmağı da tələb edir.

Jurnalist əməyinə də ən gözəl, ən əhatəli, ən mükəmməl tərif məhz Ulu Öndər Heydər Əliyev vermişdir. Dünyada bənzəri və bərabəri olmayan tərif.

Hər dəfə bu bənzətmələri qürurla oxuyur, Ulu Öndər Heydər Əliyevə minnətdarlıq hissi ilə rəhmət diləyirik:

"Jurnalist əməyi qeyri-adi əməkdir, olduqca böyük, zəhmətli əməkdir, çox səylər göstərilməsini, hətta cəsurluq, hünər, fədakarlıq tələb edən əməkdir, öz peşəsinə vurğunluq tələb edən əməkdir".

Ulu Öndər Heydər Əliyev qəzetçilərə və jurnalistlərə daha bir dəyərli töhfə bəxş etmişdir.

Milli Mətbuat və Jurnalistika Günü hər beş ildən bir yubiley kimi keçirilir, bu sahədə fərqlənənlər mükafatlandırılır, dövlət təltiflərinə layiq görülür.

Qəzetlər bu gün tarixlərinin ən çətin dövrlərindən birini yaşayırlar.

Reklam bazarı bağlanmış, tiraj az qala Zərdabi dövründəki səviyyəyə enmiş, qəzetçilik ən yaxşı halda "paytaxt peşəsi" nə çevrilmişdir.

Kimlərsə belə hesab edirlər ki, qəzetin dövrünü bitmişdir. Kimlərsə belə hesab edirlər ki, elektron media varsa, print media arxivə verilməlidir.

Bəlkə də milli mətbuatın 150 illiyini qəzətsiz qeyd edəsi olduq...

Amma qəzet təkzə xəbər yayımı ilə məşğul olmur ki, deyəsən sosial şəbəkə daha çevik və operativdir.

Qəzet həm də dövrünün salnaməsini yaradır. Qəzet həm də bu günün ən doğru və etibarlı mənbəyi, sabahın arxividir.

Bu gün Azərbaycan yeni tarix yaradır. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev 44 günlük Zəfər müharibəsindəki hərbi möcüzəsini Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda bərpa və quruculuq işləri formasında yenidən təkrar edir.

Qəzətsiz bu tarixi kim yazacaq, harda saxlanacaq, gələcək nəsillər bu möcüzələr haqqındakı həqiqi və ən doğru faktları, hadisələri haradan tapıb oxuyacaqlar?

Elektron və sosial media çap mediasını udub yox etməlidirmi?

Zaman ən gözəl təbibdir demişlər. Bu dəfə təbib öldürəcək, yoxsa xilas edəcək?

Bəşəriyyət yaranandan, insan ictimai varlığa çevriləndən daim sözlə bir olub, sözlə yoldaşlıq edib.

İnsanlar fikir və mövqelərini sözlə bildirirlər.

İnsanlar hiss, həyəcan və duyğularını bir-birlərinə sözlə çatdırırlar, dostluqlarını, yaxud düşmənçiliklərini sözlə bəyan edirlər. Müharibələr sözlə başlayır, sülh müqaviləsi sözlə bağlanır.

Dünyada bir çox kəşf olub, nəyisə nə ilə əvəz edilə bilər. Söz isə əvəzsizdir. Sözün nə ilə əvəzlənmək mümkün deyil.

Sözə xidmət edən insanlar insanlığa, bəşəriyyətə xidmət etmiş olurlar. Sözün qədrini bilmək, onu qorumaq, dəyərləndirməyi bacarmaq hər oğulun işi deyil.

Artıq üçüncü dəfədir ki, dünyaya söz eşitmək üçün Şuşa Qlobal Media Forumuna toplaşırıq!

Bu foruma ağıllı, sözün qədrini bilən, dəyərini dərk edən insanlar gəlirlər.

Dünyanın sabahı üçün narahatlıq keçirən insanlar gəlirlər.

Dünyanın ağıllı, müdrik, uzaqqörən, xeyirxah və fərqli liderindən nəse eşitmək, nəse öyrənmək, onları düşündürən suallara cavab almaqdan ötrü gəlirlər.

İlham Əliyevə hərə sual verdiyi dildə də cavabını alır. Onun özü kimi, gördüyü işlər kimi sözü də, şəxsiyyəti də hamı üçün çox əziz və dəyərlidir.

Bunu təkzə biz yox, Azərbaycan xalqı deyil, dünyanın sayılan, seçilən insanları, söz xiridarları, əmələ qiymət verməyi bacaran insanlar da söyləyir.

Sözün mübarək, Azərbaycan milli mətbuatı!